CURTEA DE APEL NORD

Dosarul nr. 21rji-399/25 Judecătoria Orhei, sediul Rezina
1-24120123-03-21rji-20032025 Judecător Igor Negreanu

D E C I Z I E
În numele Legii

14 octombrie 2025 mun. Bălți

Colegiul penal al Curții de Apel Nord
În componența sa:
Președintele ședinței: Ghenadie Liulca
Judecătorii: Aurelia Andronache, Ludmila Iarmaliuc

a judecat în ordine de recurs, fără participarea părților, recursul avocatului Odobescu Ghenadie în interesele condamnatului Gîlca Andrei, împotriva încheierii Judecătoriei Orhei, sediul Rezina din 04 martie 2025, prin care a fost admisă parțial plângerea condamnatului Gîlca Andrei împotriva administrației instituțiilor penitenciare referitor la condițiile de detenție care afectează drepturile condamnatului, garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor și a libertăților omului,

După expunerea esenței cauzei de către judecătorul-raportor, ținând cont de argumentele invocate în recurs, în raport cu materialele cauzei şi prevederile legii în vigoare, Colegiul penal,

C O N S T A T Ă:

La data de 23 octombrie 2024, în cadrul Judecătoriei Orhei, sediul Rezina, a parvenit spre examinare, plângerea avocatului Odobescu Ghenadie în interesele condamnatului Gîlca Andrei împotriva administrației instituțiilor penitenciare, referitor la condițiile de detenție care, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din CEDO, prin care a solicitat constatarea faptului deținerii în condiții inumane în Penitenciarul nr. 17 Rezina.

În motivarea plângerii, avocatul a invocat că, Gîlca Andrei a suferit urmare a lipsei unui loc special amenajat pentru fumat, din care motiv deținuții sunt nevoiți să fumeze în celulă inclusiv şi în prezența celor nefumători, condițiile de igienă sunt dezastruoase, deținuții fiind nevoiți să-şi spele şi usuce hainele în celulă pe funii legare haotic pe căpătâiul paturilor, ceea ce ridică nivelul umidității şi mirosul neplăcut în celulă din lipsa unei spălătorii centralizate, celula este lipsită de sistemul de ventilare, geamul celulei este mic şi nu pătrunde în modul cuvenit aer curat şi lumină, celula este prost luminată, ceea ce provoacă slăbirea vederii, celula este populată de insecte şi rozătoare, șoareci şi șobolani. Încălcările date denotă incontestabil încălcarea condițiilor de detenție a lui Gîlca Andrei, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului sau ale prevenitului, garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale.

Solicitând reducerea din termenul de executare a pedepsei lui Gîlca Andrei, cu 88 (optzeci şi opt) zile, pentru faptul detenției în condiții precare, perioada 08.08.2023 - 21.10.2024, pentru 442 zile, la Penitenciarul nr.17 Rezina şi în temeiul art.473^4 alin. (4) Cod de procedură penală calculându-se 2 zile de reduceri pentru 10 zile de detenție în condiții precare calculate cumulativ.

La data de 09.01.2025, avocatul Odobescu Ghenadie în interesele condamnatului Gîlca Andre, printr-o cerere de modificare a pretențiilor din 09.01.2025, având în vedere că Gîlca Andrei a fost eliberat din penitenciar la 03.01.2025, solicitând despăgubirea acestuia pentru perioada 08.08.2023-21.10.2024 (441 de zile) cu câte 2 unități convenționale pentru fiecare zi de detenție.

Prin încheierea Judecătoriei Orhei, sediul Rezina din 04 martie 2025 s-a admis parțial plângerea avocatului Odobescu Ghenadie în interesele condamnatului Gîlca Andrei şi s-a recunoscut faptul detenției lui Gîlca Andrei cu statut de condamnat în Penitenciarul nr.17 Rezina în perioada 08.08.2023 - 21.10.2024, timp de 440 zile, în condiții contrare prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale iar capătul de plângere privind acordarea unei recompense bănești cu calcularea a câte două unități convenționale pentru fiecare zi din aceste 440, s-a respins ca neîntemeiat explicându-i-se petiționarului că poate înainta o acțiune civilă în vederea compensării prejudiciilor suportate prin detenția sa în condiții contrare prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale pentru perioada nominalizată.

Exercitarea căilor de atac:

Nefiind de acord cu soluția instanței, avocatul Odobescu Ghenadie în interesele condamnatului Gîlca Andrei, în termen a contestat încheierea sus-menționată cu recurs și a solicitat admiterea cererii de recurs și casarea încheierii,

cu adoptarea unei noi hotărâri de admitere a cererii de despăgubire a lui Gîlca Andrei pentru faptul aflării în condiții contrare prevederilor legale, pentru perioada 08.08.2023-21.10.2024, în total 441 zile la Penitenciarul nr. 17- Rezina, cu 2 unități convenționale pentru fiecare zi de detenție.

În argumentarea cerințelor recursului a invocat, că:

În cadrul examinări cauzei s-a constata faptul că a fost încălcat spațiul minim necesar care urma a fi necesar asigurat de către administrația penitenciarului, iar reprezentantul penitenciarului nu a prezentat probe despre numărul de deținuților împreună cu care s-a aflat petiționarul în celulele nominalizate în raport, astfel în pofida faptului că instanța a reținut argumentul în favoarea condamnatului, totuși consideră să respingă cererea condamnatului. Totodată, în cadrul examinării cauzei s-a constatat că nivelul de iluminare al celulelor, dimensiunile (mărimea) geamurilor şi nu pătrunderea lumina solară prin acestea, iar reprezentantul penitenciarului nu a combătut argumentele din plângere.

În pofida constatărilor anterioare de către mai multe organisme de combatere a tratamentelor inumane aferent condițiilor de detenție în Penitenciarul nr.17 Rezina, nu s-a probat că au fost efectuate modificări ale încăperilor de detenție în ce privește iluminarea inclusiv - solară.

Având în vedere că, la 03 ianuarie 2025 Gîlca Andrei a fost eliberat din Penitenciarul nr. 17-Rezina, pentru executarea pedepsei, însă la judecătorul de instrucție, încă se află spre examinare, cererea din 23.10.2024 a avocatului Ghenadie Odobescu în interesele deținutului Gîlca Andrei împotriva administrației instituțiilor penitenciare referitoare la condițiile de detenție care afectează grav drepturile condamnatului, condamnatul a considerat oportun de a modificat pretențiile.

Prevederile art. 473^4 alin. (5) Cod de procedură penală, permit modificarea pretențiilor, Gîlca Andrei solicitând înlocuirea reducerea zilelor din termenul de detenție cu compensarea în echivalent bănesc, zilele de detenție în care condamnatul s-a aflat contrar prevederilor art. 3 din Convenția, pentru perioada 08.08.2023-21.10.2024, 441 zile de la Penitenciarul nr. 17-Rezina.

Consideră că instanța de fond nu a dat deplină eficiență reglementărilor legale ce se referă la obiectul plângerii condamnatului Gîlca Andrei, nu a examinat toate cerințele a cererilor înaintate.

Astfel, acest fapt a condus instanța de fond la comiterea erorilor de drept şi asupra încălcării vădite a drepturilor protejate de stat şi lege, fapt ce îl considerăm inadmisibil la înfăptuirea unei justiții echitabile.

Argumentele părților:

Potrivit prevederilor art.447 alin. (1), (2) Cod de procedură penală, recursul se judecă în termen rezonabil, fără prezența părților la proces. **(2)** Instanța de recurs

fixează data examinării şi dispune să se comunice pârților la proces despre aceasta, cu acordarea dreptului depunerii referinței.

Respectând principiul contradictorialității, instanța de recurs a fixat data examinării recursului şi a dispus să se comunice părților la proces despre aceasta, cu acordarea dreptului depunerii referinței, însă până la data examinării recursului, declarat de către avocatului Odobescu Ghenadie în interesele condamnatului Gîlca Andrei, părțile nu au depus referință asupra recursului declarat.

Aprecierea instanței de recurs:

Examinând materialele prezentate în raport cu motivele recursului declarat, Colegiul penal consideră necesar de a respinge ca nefondat recursul declarat de avocatului Odobescu Ghenadie în interesele condamnatului Gîlca Andrei, împotriva încheierii Judecătoriei Orhei, sediul Rezina din 04 martie 2025, și a menține încheierea primei instanțe, din următoarele considerente:

Conform prevederilor art. 448 alin. (1) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța verifică legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate pe baza materialului din dosarul cauzei şi a oricăror documente noi prezentate în instanța de recurs.

În temeiul prevederilor art. 449 alin. (1) pct. 1) lit. a) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța adoptă una din următoarele decizii: respinge recursul, menținând hotărârea atacată, dacă: recursul este nefondat.

În motivarea soluției adoptate, Colegiul penal reține următoarele circumstanțe, după cum urmează:

Prin sentința Judecătoriei raionului Căuşeni din 05.11.2008, definitivă la 09.12.2008, Gîlca Andrei a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art.145 alin.(3), lit. h) din Codul penal, stabilindu-i definitiv pedeapsă de 20 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis, începutul ispășirii pedepsei fiind de la data de 06.11.2008, cu includerea în termenul executării pedepsei timpul aflării sub arest de la 03.09.2008 până la 05.11.2008.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 02.06.2009 a fost casată parțial sentința Judecătoriei Căușeni din 05.11.2008 referitor la încadrarea juridică a acțiunilor şi stabilirea pedepsei lui Gîlca Andrei, acțiunile acestuia fiind recalificate din prevederile art. 145 alin. (3), lit. h) din Codul penal (2003) în prevederile art. 145 alin. (2), lit. j) din Codul penal (2008), condamnându-l la 19 ani închisoare.

Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 23.07.2021, Gîlca Andrei a fost condamnat pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 217 alin. (3), lit. e) Cod penal, art. 85 alin. (1) Cod penal, stabilindu-i definitiv pedeapsa de 20 ani închisoare.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 01.07.2022 s-a redus pedeapsa condamnatului Gîlca Andrei cu 485 zile, pentru 4852 zile (perioadele 10.11.2008 - 03.12.2015, 14.01.2016 - 18.02.2016, 10.03.2016 -

25.04.2019, 02.05.2019 - 03.05.2022), în care s-a aflat în detenție cu statut de condamnat în Penitenciarul nr.13 Chișinău, în Penitenciarul nr. 11 Bălți şi în Penitenciarul nr.15 Cricova, cu calcularea a 1 zi de reduceri pentru 10 zile de detenție.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Rîşcani din 10.03.2017, în temeiul art.13 alin.(l) lit. e) al Legii nr.210 din 29.07.2016 privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova s-a redus termenul de pedeapsă stabilit condamnatului Gîlcă Andrei prin decizia Curţii Supreme de Justiție din 02.06.2009 cu 2 ani 2 luni 11 zile închisoare.

Prin încheierea Judecătoriei Orhei, sediul Rezina din data de 20.11.2023, s-a redus pedeapsa condamnatului Gîlca Andrei cu 40 zile, pentru perioada 02.07.2022 - 07.08.2023, condițiile de detenție care afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenție.

În conformitate cu art. 473^3 alin. (2), (3) Cod de procedură penală, sarcina probațiunii lipsei de încălcare a condițiilor de detenție invocate de condamnat şi a lipsei suportării unui prejudiciu moral îi revine reprezentantului administrației instituției penitenciare. **(3)** Pentru examinarea plângerii, reprezentantul administrației instituției penitenciare prezintă instanței de judecată în scris, în termen de 30 zile, un raport în care răspunde la toate pretențiile invocate de condamnat în plângere, cu menționarea măsurilor întreprinse pentru înlăturarea condițiilor de detenție contestate, dacă asemenea măsuri au fost întreprinse. Copia raportului şi a materialelor anexate la acesta se înmânează condamnatului care a depus plângerea de către reprezentantul administrației instituției penitenciare.

Potrivit răspunsului administrației Penitenciarului nr. 17 Rezina din 17.10.2024, condamnatul s-a deținut în celulele nr.86; 88; 86; 81; 80; 78; 64; 82; 41; 76, spațiul de detenție preconizat pentru respectarea 2 prevederilor legii indicate, dar totodată în răspuns nr.2/G-77/24 nu a indicat câte persoane s-au aflat în aceste celule. Spațiul preconizat pentru deținuții din Penitenciarul nr.17 nu a fost respectat iar în cazul deținutului Gîlca Andrei au fost încălcate prevederile art.225 alin.(4) Cod de executare şi pct.464 din Hotărârea Guvernului nr.583 din 26.05.2006.

Cu referire la încheierea Judecătoriei Orhei, sediul Rezina din 04 martie 2025, Colegiul penal stabilește că judecătorul de instrucție corect a admis plângerea condamnatului Gîlca Andrei împotriva administrației instituției penitenciare referitoare la condițiile de detenție care afectează drepturile condamnatului, garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale.

Colegiul penal consideră întemeiată concluzia instanței de fond privind constatarea faptului că Gîlca Andrei a fost deținut în condiții contrare prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților

fundamentale, în Penitenciarului nr. 17 Rezina, în perioada 08.08.2023 - 21.10.2024, condamnatul fiind ulterior eliberat la data de 03.01.2025.

Afiliindu-se celor constatate de judecătorul de instrucție, Colegiul penal consideră că dificultățile cu care s-a confruntat condamnatul Gîlca Andrei pe parcursul detenției sale în Penitenciarului nr. 17 Rezina, în calitate de condamnat, au depășit nivelul inevitabil de suferință inerent detenției într-un mod contrar prevederilor art. 3 din Convenție.

Conform art. 3 al Convenției Europene pentru apărarea drepturilor omului, nimeni nu poate fi supus torturii, nici pedepselor sau tratamentelor inumane ori degradante.

În conformitate cu art. 473^2 alin. (1), (3) Cod de procedură penală, plângerea împotriva administrației instituției penitenciare referitoare la condițiile de detenție care, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, încalcă drepturile condamnatului sau prevenitului garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale poate fi înaintată de către condamnat sau prevenit personal sau prin intermediul unui avocat la instanța în a cărei rază teritorială se află instituția penitenciară ale cărei acțiuni sau inacțiuni se contestă. **(3)** Condamnații care au fost deținuți cel puțin 10 zile în condiții contrare prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, drepturi care reies din obligația statului de a asigura condițiile de detenție, pot solicita, cu titlu de despăgubiri, reducerea pedepsei.

Potrivit prevederilor art. 473^4 alin. (4) Cod de procedură penală, în cazul constatării circumstanțelor prevăzute la art. 473^2 alin. (3), instanța de judecată dispune reducerea pedepsei condamnatului, calculându-se de la 1 la 2 zile de reduceri pentru 10 zile de detenție în condiții precare calculate cumulativ. Instanța de judecată poate rotunji în favoarea condamnatului termenul de pedeapsă constatat ca fiind executat în condiții contrare prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale, pentru a deduce integral acest termen din termenul rămas neexecutat.

Examinând actul judecătoresc de soluționare a plângerii condamnatului în raport cu materialul probator administrat pe caz, Colegiul penal reține că judecătorul de instrucție a cercetat cauza sub toate aspectele, obiectiv și complet, iar încheierea recurată este pasibilă menținerii fără modificări.

În acest sens, apreciind argumentele plângerii cu privire la condițiile de detenție invocate în raport cu poziția instituției penitenciare consemnată în raportul anexat la materialele cauzei, prin prisma principiilor generale stabilite în jurisprudența CEDO cu referire la încălcarea art. 3 din Convenție, judecătorul de instrucție just a stabilit că pe parcursul perioadei vizate Gîlca Andrei s-a deținut în Penitenciarului nr. 17 Rezina, începând cu data de 08.08.2023, în condiții unde celule populate cu diferite insecte; umiditate ridicată în celule și mucegai; sunt

insecte parazitare, lipsa sistemului de ventilare; hrana necorespunzătoare; asistența medicală precară, ceea ce evident determină încălcarea drepturilor sale garantate de art. 3 CEDO.

Aceeași apreciere pozitivă se atribuie și față de imposibilitatea reducerii termenului de pedeapsă conform calculului prevăzut la art. 473^4 alin. (4) Cod de procedură penală, pentru perioada de detenție a lui Gîlca Andrei în penitenciarul vizat în plângere. Instanța de judecată just a constatat această imposibilitate datorită faptului că condamnatul a fost eliberat la 03.01.2025 din Penitenciarului nr. 17 Rezina.

Colegiul penal reține criticele invocate de către judecătorul de instrucție asupra raportului administrației instituției penitenciare, precum că Gîlca Andrei s-a aflat în instituția penitenciară (P-17 Rezina) în condiții de detenție acceptabile, care au corespuns minimului necesar, ultimul nefiind marginalizat sub nici-un aspect inuman și/sau degradant, nefiind fundamentate pe careva probe, iar pentru a aprecia credibilitatea uneia dintre părți, în lipsa altor dovezi, instanța s-a bazat pe rapoartele organizațiilor naționale și internaționale ce țin de acest aspect.

Colegiul penal menționează că, Consiliul pentru Prevenirea Torturii, nu susține opinia că, o abatere minoră de la minimumul standardelor poate fi considerată, în sine, ca fiind tratarea inumană și degradantă a deținutului atâta timp, cât se pot găsi și alți factori de atenuare, cum ar, fi în special, faptul că, deținuții sunt în măsură să petreacă o cantitate considerabilă de timp în fiecare zi în afară celulelor (în ateliere, cursuri sau alte activități). Examinarea criteriului „spațiul acordat fiecărui deținut” prin prisma art. 3 CEDO urmează a fi efectuat cumulativ cu alți factori, care contribuie aprecierea detenției, ca fiind inumană și degradantă sau infirmarea acestui fapt.

Colegiul penal va reține că, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a menționat în nenumărate rânduri în practica sa, inclusiv instituită în cauzele contra Moldovei că, articolul 3 al Convenției consfințește una din cele mai fundamentale valori ale unei societăți democratice. Acesta interzice, în termeni absoluți, tortura şi tratamentele sau pedepsele inumane ori degradante, indiferent de circumstanțe şi de comportamentul victimei (*cauza Mozer c. Republicii Moldova, 23 februarie 2016, § 117; cauza Rotaru c. Moldovei, 15 februarie 2011, §30; cauza Ciorap c. Moldovei, 19 iunie 2007, § 62*).

La constatarea condițiilor de detenție, instanța națională va ține cont de faptul că maltratarea trebuie să atingă un nivel minim de severitate pentru a cădea sub incidența articolului 3. Evaluarea acestui nivel minim este, prin natura lucrurilor, relativă. El depinde de toate circumstanțele cauzei, precum ar fi durata maltratării, urmările sale fizice şi psihice şi, în unele cazuri, de sexul, vârsta şi starea sănătății victimei (*cauza Irlanda c. Regatului Unit, 18 ianuarie 1978, § 162; cauza Ciorap c. Moldovei, 19 iunie 2007, § 63*).

La analiza condițiilor de cazare a deținutului, Colegiul va face trimitere la cele indicate în Raportul anual pentru anul 2017 al Consiliului pentru Prevenirea Torturii, unde membrii Consiliului au făcut trimitere la constatările Comitetului European pentru prevenirea Torturii și Tratamentelor sau Pedepselor Inumane și Degradante, în care a fost subliniat că, starea spațiului de locuit pentru deținut ar trebui de examinat nu doar prin prisma numărului de deținuți din celulele instituțiilor penitenciare la momentul dat, dar în egală măsură, și ținând cont de ratele oficiale de ocupare (numărul de paturi per celulă), în baza standardului de cel puțin 4 m2 de spațiu locativ per deținut și de a revizui, în consecință, capacitatea oficială a instituțiilor penitenciare. Spațiul ocupat de către anexele sanitare/toalete construite nu ar trebui să fie incluse în acest calcul.

Potrivit raportul privind respectarea drepturilor și libertăților omului în Republica Moldova în anul 2021, în anul 2021 Republica Moldova a fost evaluată în cadrul celui de-al treilea ciclu. În 2021 membrii Consiliului pentru prevenirea torturii, creat pe lângă Oficiul Avocatului Poporului, au efectuat 15 vizite preventive şi de monitorizare în locurile privative de libertate. Datele raportului CoE pentru anul 2020 arată că Republica Moldova se află printre țările cu cea mai înaltă rată de încarcerare (197 deținuți la 100 mii persoane) şi cu cea mai lungă durată medie a încarcerării (26 luni). Suplimentar, în Penitenciarele nr.5, nr.11, nr.13 şi nr.17, ce dispun de izolator de urmărire penală, au fost plasate pe perioada de arest preventiv – 1694 persoane (în 2020 – 2527 persoane). Se observă cu ușurință menținerea constantă a suprasolicitării şi supraaglomerării izolatoarelor de urmărire penală din Penitenciarele nr.13 şi nr.11. În ultimii patru ani, rata populației penitenciare este în ușoară scădere, pornind de la cifra de 6990 deținuți în 2018 la 6396 în 2021. Totuși, problema supraaglomerării se menține, inclusiv din cauza faptului, că unele instituții penitenciare nu pot asigura fizic plafonul minim de detenție, stabilit de normele CPT. În același timp, politicile statului sunt focusate mai mult pentru a menține populația penitenciară, decât în cea de depopulare sau reducere a plasării în detenție, inclusiv, prin aplicarea măsurilor non-privative şi/sau a altor tipuri de pedepse. Raportul dintre numărul de deținuți şi angajați, ce se află nemijlocit în închisori, este unul critic: 1 angajat la 4/6 deținuți pe timp de zi.

Potrivit raportul privind respectarea drepturilor și libertăților omului în Republica Moldova în anul 2022, în perioada 5-13 decembrie 2022, CPT a realizat o vizită ad-hoc în Republica Moldova. CPT-ul a vizitat 3 instituții penitenciare (P4, P13 și P18), dispunând autorităților ca 5 măsuri urgente de îndeplinit (în vizita precedentă din 2020 au fost dispuse doar 3 măsuri urgente). Raportul CPT va fi remis Guvernului în iunie-iulie 2023. În anul 2022, au fost realizate, 72 de vizite preventive în locurile privative de libertate. Totodată, membrii CpPT au realizat vizite în cinci instituțiile penitenciare (P16, P17, P3, P4 și P13). Constatări în urma

vizitei la P - 17: CpPT constată tratament inegal față de deținuți pe segmentul condițiilor materiale de detenție și accesarea spațiilor comune, fapt ce menține fenomenul discriminării și subculturii criminale în instituția penitenciară, fenomen susținut tacit de angajații penitenciarului. CpPT constată necesitatea îmbunătățirii calității preparării hranei, cu implicarea personalului calificat. CpPT constată deficiențe în asigurarea condițiilor minime de trai, multe celule necesitând renovare. În cadrul vizitelor, Ombudsmanul a primit plângeri de la deținuți, în care se conțin alegații de supunere la tratamente inumane și degradante din cauza condițiilor improprii de detenție, precum: condiții necorespunzătoare de detenție; suprapopulare; hrană de calitate proastă și insuficientă; lipsa asistenței medicale eficiente (lipsa medicamentelor, lipsa medicilor de profil, a echipamentelor medicale), dureri dentare netratate; condiții igienice proaste (insectele parazitare, murdărie, lipsa paturilor, prezența rozătoarelor, lipsa ventilației corespunzătoare, a luminii zilei, starea deplorabilă a veceurilor, murdărie în camerele de baie; lipsa intimității la veceuri și la baie), relațiile între deținuți; tratamentul discriminatoriu, intimidarea și hărțuirea din partea administrației, dezacordul cu perchezițiile efectuate și alte acțiuni ale angajaților, neadaptarea spațiilor pentru femei, bolnavi și persoane cu necesități speciale etc.

Potrivit raportul privind respectarea drepturilor și libertăților omului în Republica Moldova în anul 2023, întocmit de către Avocatul Poporului, la situația din 01.01.2024 în instituțiile penitenciare erau deținute 5695 de persoane (în 2022 - 6084 deținuți), dintre care 964 preveniți (în 2022 - 1037), 301 femei/2 minore (în 2022 - 326/1 minoră), 31 de minori (în 2022 - 35), 5 mame cu copii (în 2022 - 4), 103 foști funcționari publici (în 2022 - 102) și 136 de condamnați pe viață (în 2022 - 133). Iar eliberați din sistemul penitenciar au fost 3042 de deținuți. Mai mult, conform datelor statistice, se menține problema supraaglomerării în P-1, P - 9, P-13, P-15, comparativ cu anul 2022, când se atesta surplus de persoane aflate în detenție în P-1, P-2, P-3, P-7, P-11, P-13 și P-15. Cu toate că s-au depus deja în scădere, totuși persistă dificultăți în gestionarea numărului mare de persoane aflate în detenție. În același timp, Ombudsmanul a primit plângeri de la deținuți, ce conțin alegații de supunere la tratamente inumane și degradante, precum: condiții necorespunzătoare de detenție; suprapopulare; hrană de calitate proastă și insuficientă; lipsa asistenței medicale eficiente (lipsa medicamentelor, lipsa medicilor de profil, a echipamentelor medicale), dureri dentare; igiena insalubră (insectele parazite, murdăria, lipsa paturilor, prezența rozătoarelor, lipsa ventilației corespunzătoare, lipsa de acces la lumina zilei, starea deplorabilă a veceurilor, murdăria în camerele de baie; lipsa intimității la veceuri și la baie; relațiile dintre deținuți; tratamentul discriminatoriu, intimidare și hărțuire din partea administrației, dezacordul cu perchezițiile efectuate și alte acțiuni ale

angajaților, neadaptarea spațiilor pentru femei, bolnavi și persoane cu necesități speciale, etc.

Respectiv, Colegiul penal, la fel ca și judecătorul de instrucție, consideră că dificultățile cu care s-a confruntat Gîlca Andrei pe parcursul detenției sale în perioada nominalizată, au depășit nivelul inevitabil de suferință inerent detenției și au atins pragul de severitate contrar art. 3 din Convenție, aceste condiții fiind suficiente pentru constatarea încălcărilor admise în penitenciarul vizat.

În sensul celor descrise supra, Colegiul penal apreciază conținutul recursului declarat de avocatul Odobescu Ghenadie în interesele condamnatului Gîlca Andrei, ca fiind o expunere a dezacordului cu soluția adoptată, fără a se indica careva încălcări la emiterea soluției, ceea ce nu poate servi temei pentru modificarea soluției just adoptate de judecătorul de instrucție.

Totodată, Colegiul penal conchide că instanța de fond corect a respins cerința condamnatului Gîlca Andrei privind acordarea unei recompense bănești cu calcularea a câte două unități convenționale pentru fiecare zi din aceste 440, pe motiv că ultimul a fost eliberat la data de 03.01.2025 din Penitenciarului nr. 17 Rezina.

În acest context, Colegiul penal, constată argumentul recurentului potrivit căruia instanța de fond prin neacordarea compensației bănești pentru perioada constatată de deținerea a lui Gîlca Andrei în condiții contrare prevederilor art. 3 CEDO, a respins plângerea condamnatului, or judecătorul de instrucție a admis parțial plângerea, fiind recunoscută deținerea condamnatului în condiții contrare art. 3 CEDO, fiind explicat petiționarului că poate înainta o acțiune civilă în vederea compensării prejudiciilor suportate prin detenția sa în condiții contrare prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale pentru perioada nominalizată.

Respectiv, constatând motivarea instanței a fi una plauzibilă, Colegiul o preia în tot și o însușește, ceea ce este în corespundere cu jurisprudența CEDO în cauza Albert vs. România din 16.02.2010, potrivit cărei, instanțele naționale deși au obligația să-și motiveze deciziile, acest fapt totuși nu impune acordarea unui răspuns detaliat pentru fiecare argument (*Van de Hurk vs Olanda, 19 aprilie 1994, pct. 61*), pentru respectarea caracterului echitabil a procesului, fiind necesar ca instanța internă, fie prin însușirea motivelor furnizate de o instanță inferioară, fie prin alt mod, să examineze chestiunile esențiale supuse atenției sale.

În împrejurările constatate, instanța de recurs ajunge la concluzia că recursul declarat la caz este nefondat, din care motiv urmează a fi respins, cu menținerea în vigoare a actului judecătoresc contestat.

În conformitate cu prevederile art. 449 alin. (1) pct. 1) lit. a) Cod de procedură penală, Colegiul penal,-

D E C I D E:

Recursul avocatului Odobescu Ghenadie în interesele condamnatului Gîlca Andrei, împotriva încheierii Judecătoriei Orhei, sediul Rezina din 04 martie 2025, prin care a fost admisă parțial plângerea condamnatului Gîlca Andrei împotriva administrației instituțiilor penitenciare referitor la condițiile de detenție care afectează drepturile condamnatului, garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor și a libertăților omului, se respinge ca nefondat, cu menținerea încheierii fără modificări.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței: **Judecător:** **Judecător:**